

05.07.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

ORTADOĞU-AFRİKA

İran İstihbarat Bakanı: ABD ile ancak yaptırımlar kalkarsa müzakere ederiz... İran İstihbarat Bakanı Mahmud Alevi, ABD ile müzakerelerin başlaması için ön koşul olarak İran'a yaptırımların kaldırılması gerektiğini söyledi. Alevi, ABD'nin İran'a saldırıdan vazgeçmesinde İran'ın askeri gücünün etkili olduğunu söyledi. Zenginleştirilmiş uranyum seviyesini yükselttiğini açıklayan İran, daha önce yaptığı açıklamada ABD'nin 2015 yılında yapılan nükleer anlaşmaya uyararak yaptırımları kaldırılması durumunda geri adım atılabileceğini belirtmişti. İran İstihbarat Bakanı Mahmud Alevi tarafından yapılan açıklamada da, "ABD ile görüşme ancak Donald Trump yaptırımları kaldırır ve liderlerimiz görüşmelere izin verirse gerçekleşebilir" ifadelerini kullandı.

Çavuşoğlu: S-400'ler durup dururken niye devreye girsin, bir defa maliyeti çok yüksek... Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, ABD ile yaşanan gerginlikle ilgili olarak "S-400 acil bir durum olduğu zaman devreye girecek. Durup dururken niye devreye girsin? Bir defa maliyeti çok yüksek" dedi. Çavuşoğlu ayrıca "Rusya'nın İdlib'deki saldırılar konusunda rejimi kontrol altında tutması gerekiyor" ifadesini kullandı. Japonya'nın Osaka kentinde düzenlenen G-20 zirvesiyle ilgili değerlendirmelerde bulunan Çavuşoğlu, "G20 gerçekten Türkiye'nin 2015'te Antalya'daki ev sahipliği yaptığı zirvede gündeme getirdiği konuların bizden sonraki dönemde de devam ettirilmesi bakımından önemliydi bizim açımızdan. Ama tabii bu bizim açımızdan değil, en az gelişmiş ülkelerin sorunlarından tutun da ilk defa kadın 20, W20'yi biz G20'nin gündemine getirmiştik. Kadının güçlendirilmesi ile ilgili önemli toplantılar da yapıldı" dedi.

Macron'un Suriye Özel Temsilcisi Erbil'de Mesrur Barzani ile görüştü... Irak'ın Erbil kentinde temaslarda bulunan Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'nun Suriye Özel Temsilcisi François Senemaud, Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'nde (IKBY) hükümeti kurmakla görevlendirilen Mesrur Barzani ile bir araya geldi. Barzani'nin ofisinden yapılan açıklamaya göre, Erbil'de gerçekleşen görüşmede, Suriye ve bölgedeki son durum ele alındı. Suriye'deki

gelişmeler hakkında görüş alışverişinde bulunan ikili, bu ülkedeki tüm bileşenlerin haklarının garanti altına alınması gerektiğini vurguladı.

Zarif: Şahsıma yönelik olası yaptırımları sorun olarak görmüyorum... İran Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif, ABD'nin kendisini yaptırım listesine alma ihtimalini değerlendirerek, "Şahsıma yönelik olası yaptırımları sorun olarak görmüyorum" dedi. ABD basınına röportaj veren İran Dışişleri Bakanı Zarif, Washington'un kendisine yönelik uygulayacağı olası yaptırıma ilişkin, "Beni tanıyan herkes bilir ki İran dışında benim ve aileme ait hiçbir mülk ve banka hesabı bulunmamakta. İran benim tüm yaşamım. O nedenle olası bir yaptırımı sorun olarak görmüyorum" ifadelerini kullandı. ABD'nin kendisini yaptırım listesine alarak, kuracağı diplomatik ilişkilerin engellenmek istendiğini söyleyen Zarif, "Bu kararın kimseye faydası olmayacaktır. Washington yönetiminin doğru karar alma ihtimali bu şekilde zayıflamıştır" dedi. ABD Hazine Bakanı Steven Mnuchin, İran Dışişleri Bakanı Cevad Zarif'in de bu hafta içinde ABD tarafından yaptırım listesine ekleneceğini aktarmıştı.

BM Yemen Temsilcisi ile Umman Dışişleri Bakanı Yemen krizini görüştü... Birleşmiş Milletler (BM) Yemen Özel Temsilcisi Martin Griffiths, Umman Dışişleri Bakanı Yusuf bin Alevi ile Yemen krizinin çözümü konusundaki çabaları görüştü. Umman resmi haber ajansı ONA'nın haberine göre, Yemen'deki barış sürecinde ilerleme sağlanması için çıktığı tur kapsamında Umman'a gelen BM Yemen Özel Temsilcisi Griffiths, Umman Dışişleri Bakanı Yusuf bin Alevi ile bir araya geldi. Görüşmede, Yemen ile bölge ülkelerde güvenlik ve istikrarı sağlayacak siyasi bir çözüme ulaşılması yönündeki çalışmalar ve BM ile uluslararası toplumun Yemenli tarafları destekleme çabaları ele alındı.

Akdeniz'de şişme bot battı: 80 sığınmacı kayıp... Libya'dan İtalya'ya ulaşmaya çalışan sığınmacıları taşıyan bir şişme bot Tunus açıklarında battı. Bottaki 80'den fazla kişi kayıp. Kurtarılan dört kişiden biri ise hastanede hayatını kaybetti.

BM: 53 kişinin öldüğü hava saldırısından kaçan mültecilere ateş açıldı... Birleşmiş Milletler (BM), Libyalı güvenlik güçlerinin, hava saldırısından kaçan göçmen ve mültecilerin üzerine ateş açtığı yolunda bilgiye sahip olduğunu açıkladı. BM İnsani İşler Koordinasyon Ofisi'ne (OCHA) göre, salı günü düzenlenen iki hava saldırısından birisi boş bir garaja, ikincisi ise yaklaşık 120 göçmen ve mültecinin yaşadığı hangara isabet etti. Açıklamada, "Libyalı

güvenlik güçlerinin, hava saldırısının ardından kaçıma çalışan mülteci ve göçmenlerin üzerine ateş açtığı yolunda bilgi bulunuyor. “ denildi. Libya'da Halife Hafter'e bağlı güçlere ait uçakların başkent Trablus'un doğusunda Tacura bölgesinde düzensiz göçmenlerin tutulduğu merkeze 2 Temmuz gecesi düzenlediği saldırıda ölenlerin sayısının 6'sı çocuk 53'e yükseldiği belirtilen açıklamada, iki hava saldırısında 130 kişinin yaralandığı hatırlatıldı. OCHA açıklamasında, Tacura'daki merkezde kadın ve çocuklar dahil 600'ün üzerinde düzensiz göçmenin rızaları olmadan tutulduğu ve saldırının ardından 500 kadarının hala merkezde bulunduğu ifade edildi.

Sudan'da askerler ve muhalefet 'geçiş süreci anlaşmasında' uzlaştı... Sudan'da askeri Geçiş Konseyi ile muhalifler arasındaki müzakereleri yürüten arabulucular, ülkeyi genel seçime götürecek süreçte gücün nasıl paylaşılacağı üzerinde anlaşmaya varıldığını duyurdu. Taraflar, seçime gidene kadar ülkeyi üç yıl ya da üç yılı biraz aşan bir süre boyunca yönetecek iktidar konseyinin dönüşümlü olarak muhalifler ve askerler tarafından kontrol edilmesinde anlaştı. Anlaşmayı, Afrika Birliği arabulucusu Muhammed Hasan Lebat, basın açıklamasına duyurdu.

AVRUPA – AB

ABD emretti, Cebelitarık Suriye'ye İran petrolü taşıdığı gerekçesiyle süpertankere el koydu... İngiltere'ye bağlı Cebelitarık'ın süpertankere İspanyol karasularında el koyduğunu söyleyen İspanya Dışişleri Bakanı, ABD'nin Suriye'ye yönelik AB yaptırımlarını gerekçe göstererek İngiltere'den böyle bir talepte bulunduğunu belirtti. İspanya'nın bulunduğu İber Yarımadası'nın güney ucunda yer alan ama İngiltere'nin deniz aşırı toprağı olan Cebelitarık'ta Suriye'ye giden bir İspanyol süpertankere ABD'nin talebiyle el konulduğu belirtildi. Cebelitarık Başbakanı Fabian Picardo, Suriye'ye ham petrol taşıdığından ve dolayısıyla AB yaptırımlarını ihlal ettiğinden şüphelenilerek 'Grace 1' isimli tankeri ve kargosunu gözaltına aldıklarını duyurdu. Picardo, süpertankerin Suriye'nin Banyas rafinerisine ham petrol taşıdığına dair hükümetin elinde yeterli kanıt olduğunu, rafinerinin AB'nin yaptırım listesindeki bir kuruma ait olduğunu ifade etti. İran petrolü taşıdığı sanılan süpertankere el koyma işlemini Cebelitarık polis ve gümrük yetkililerinin yanısıra Kraliyet Deniz Piyadeleri gerçekleştirdi.

İngiltere Büyükelçisi İran Dışişleri'ne çağrıldı: Tankerimize el koymanız kabul edilemez, Körfez'de gerilimi artırır... İngiltere'ye bağlı Cebelitarık'ın Suriye'ye gittiği ve dolayısıyla AB yaptırımlarını ihlal ettiği gerekçesiyle İran petrol tankerine el koymasının ardından, İngiltere Büyükelçisi İran Dışişleri Bakanlığına çağrılarak uyarıldı. Kraliyet Deniz Piyadeleri'nin tankere 'yasadışı şekilde el koyduğunu' söyleyen İran Dışişleri Sözcüsü Abbas Musevi, Tahran'ın bu yasadışı el koymayı kabul etmeyeceğini belirtti.

İran Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü'nden İngiltere'ye tepki: Bu bir çeşit korsanlık, İran hükümeti için kabul edilemez bir durum... İngiltere ordusuna bağlı kuvvetler, Avrupa Birliği (AB) yaptırımlarını delerek İran'dan Suriye'ye ham petrol taşıdığı öne sürülen bir tankeri Cebelitarık Boğazı'nda durdurdu. İngiltere'ye bağlı Cebelitarık özerk yönetimi yaptığı açıklamada, Grace 1 isimli tankerin Suriye'deki Banyas rafinerisine ham petrol taşıdığına dair güvenilir bilgiler olduğunu belirtti. Başbakan Fabian Picardo, "Bu rafineri Avrupa Birliği'nin Suriye'ye yönelik yaptırımlarına tabi olan bir kurumun malı" dedi. Picardo, talebi üzerine operasyonun İngiltere Deniz Kuvvetleri'nin de katılımıyla gerçekleştirildiğini duyurdu.

Fransız istihbarat gemisi Dupuy de Lome Karadeniz'de... Fransız istihbarat gemisi Dupuy de Lome'un Boğazlardan geçerek Karadeniz'e giriş yaptığı öğrenildi. Bosphorus Observer tarafından aktarılan gelişmeye göre, Fransız zırhlı istihbarat gemisi Dupuy de Lome Boğazlardan geçerek Karadeniz'e giriş yaptı. Elektronik istihbarat görevi yürüten ve 2006 yılında Fransız filosuna karılan gemide iki navigasyon radarı, uydu iletişim istasyonu, radar uyarı ve tanımlama sistemi ile elektronik gözlem teçhizatları bulunuyor.

'Ursula von der Leyen, Baader-Meinhof grubundan kaçarak 1 yıl Londra'da yaşadı'... Avrupa Komisyonu başkanlığı için aday gösterilen ilk kadın politikacı olan ve Almanya Savunma Bakanlığı'na kadar yükselen Ursula von der Leyen'in Baader-Meinhof grubunun tehdidinden kaçarak, sahte isimle Londra'da bir yıl yaşadığı ortaya çıktı.

ABD

Trump'tan Cumhuriyetçi Parti'den ayrılan milletvekiline: Tam bir ezik... ABD Başkanı Donald Trump, kendisine muhalif Cumhuriyetçi vekillerden Justin Amash'ın partiden ayrılacağını duyurması vesilesiyle açtı ağzını yumdu gözünü. Kongre'de kendisinin

azledilmesini destekleyen tek Cumhuriyetçi vekil olan Justin Amash'a karşı Twitter'dan yayılım ateşi açan ABD Başkanı Donald Trump, Michigan eyaleti vekilinin partiden ayrılma açıklamasını şöyle karşıladı: "Cumhuriyetçi Parti için muhteşem haber, Kongre'deki en serser ve en sadakatsiz adamlarından biri partiyi 'bırakıyor'".

ABD'li general, nükleer savaş için geliştirilen planı açıkladı... ABD Hava Kuvvetleri Komutanı General David Goldfein, nükleer savaş çıkması durumunda izlenecek planın ayrıntılarını açıkladı. Nükleer savaş çıkması durumunda önce ABD Avrupa Kuvvetleri (EUCOM) Komutanı Orgeneral Tod Wolters ile iletişime geçmesi gerektiğini belirten Goldfein, ardından ABD ve NATO kuvvetlerinin, "taarruz uçakları, bombardıman uçakları, yakıt ikmal uçakları, keşif araçları ile siber, uzay ve özel operasyonları" içeren yoğun karşı saldırı "anında" başlatacağını söyledi. Ardından Amerikan topraklarına yönelik misillemeyi önleme amacıyla Kuzey Amerika Hava-Uzay Komutanı General Terrence O'Shaughnessy ile irtibata geçmesi gerektiğini dile getiren Goldfein, karada konuşlandırılan füze savunma sistemlerinin füze saldırısını püskürtmeye ve yalancı hedefler arasında gerçek başlıkları tespit etmeye hazır olacağını kaydetti. Ardından son aşamada, nükleer denizaltıların devreye girmesi, "su altından yıkıcı darbenin indirilmesi" planlanıyor.

Güney California'da Deprem... California'nın güneyi 6,4 büyüklüğünde bir depremle sarsıldı. Merkez üssü Mojava Çölü olan deprem Las Vegas'tan Pasifik Kıyısı'na ve Nevada eyaletine kadar hissedildi.

RUSYA

Putin: AB ile tam kapsamlı ilişkiler geliştirmekten yanayız... Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, İtalyan Corriere della Sera gazetesine verdiği röportajda Rusya'nın Avrupa Birliği ile tam kapsamlı ilişkiler geliştirmeye ve AB'deki seçmenlerin desteklediği her siyasi güçle çalışmaya hazır olduklarını ifade etti. Rusya Devlet başkanı Vladimir Putin, Corriere della Sera'ya verdiği röportajda "Rusya ile Avrupa Birliği arasında tam kapsamlı ilişkiler geliştirmeyi, ortak kıtamızda güvenlik ve istikrarı sağlamayı istiyoruz. Avrupalı seçmenlerin yetki verdiği tüm siyasi güçlerle yapıcı biçimde çalışmaya hazırız" ifadelerini kullandı. AB ülkeleri ya da dünyanın başka ülkelerinin içişlerine müdahalede bulunmadıklarını, böyle bir planları olmadığını da netleştirmek istediğini vurgulayan Rus lider "Bizim ABD ve sözgelimi,

Şubat 2014'te Ukrayna'daki darbeyi destekleyen birçok müttefikinden başlıca farkımız bu” dedi. Putin, ABD ve AB'deki seçim süreçlerine müdahaleye benzer suçlamalarla getirilen yaptırımların hâlâ yürürlükte olduğunu, suçlamaları yöneltenlerin Rusya'yı şeytanlaştırma amacı güttüğünü ifade etti.

Putin: Venezüella'ya askeri müdahale kabul edilemez... Venezüella'da askeri müdahalenin kabul edilemez olduğunu kaydeden Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, askeri müdahale seçeneğinin tamamen dışlanması gerektiğini, bu ülkenin iç işlerine hiçbir türlü müdahaleye izin verilmemesi gerektiğini söyledi. İtalya Başbakanı Giuseppe Conte ile görüşmenin ardından ortak basın toplantısında konuşan Putin, "Sadece askeri müdahale değil, ki bu seçenek tamamen dışlanmalı, iç işlere her türlü müdahale kabul edilemez" dedi.

Kremlin: Suriye konulu Rusya-Türkiye-İran zirvesinin net tarihi teyit edilecek... Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın'ın, üçlü zirvenin Türkiye'de ağustos ortalarında yapılacağı açıklamasını değerlendiren Peskov, "Görüşme için hazırlıklar yapılıyor. Net tarihler teyit edilecek" dedi. Kalın ise, Cumhurbaşkanlığı Kabine Toplantısının ardından yaptığı açıklamada üçlü zirvenin Ekim ayında İstanbul'da yapılmasının planlandığını belirtti.

Putin: NATO, Libya'daki devlet sistemini yıktı... Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Libya'daki devlet sisteminin yokluğundan NATO'nun sorumlu olduğunu belirtti. Putin, İtalya Başbakanı Giuseppe Conte ile ortak basın toplantısında, "Libya konusunda Rusya'nın neler yapıp yapmayacağı önemli bir konu. Ama genel olarak Libya'daki olayların nasıl başladığı, bu ülkenin devlet sistemini kimin yıktığını hatırlamakta yarar var. Bildiğim kadarıyla bu NATO'nun kararıydı. Avrupa uçakları Libya'yı bombaladı. Sonucu ortada, Libya'nın devlet sistemi yok edildi" ifadelerini kullandı.

Putin: İdlib'deki militanlar Libya'ya akın ediyor... Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Suriye'nin İdlib kentin bulunan militanların Libya'ya akın ettiğini ve ülkedeki durumun kötüye gittiğini söyledi. İtalya'nın başkenti Roma'ya gününbirlik resmi ziyaret gerçekleştiren Putin, İtalya Başbakanı Giuseppe Conte ile gerçekleştirdiği görüşmenin ardından düzenlenen ortak basın toplantısında Libya krizine değindi. Putin, "Libya'da bugün olanları konuşmadan önce bunun nasıl ve neden başladığını bilmek gerekiyor. Libya devletini yıkan NATO kararıydı. Sonucu görüyoruz. Kaos. Ülkede silahlı gruplar çatışıyor. Biz en kısa zamanda ateşkes ilan edilmesini ve taraflar arasında diyalog başlatılıp, normalleşme sürecine

geçilmesini istiyoruz." diye konuştu. İtalya Başbakanı Conte de Libya'daki iç savaş ve göçmen sorunlarının iki ülkenin ortak endişesi olduğunu belirterek, "Libya'da hızlı bir ateşkes için Birleşmiş Milletler'e ortak destek veriyoruz." dedi.

Rusya'dan Libya'ya uyarı: Terörist gruplar için elverişli zemin hazırlıyor... Libya'da çatışan tarafların silahlı çatışmayı durdurup görüşmelere başlamaya hazır olmadığını gördüklerini belirten Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, bunun iç savaşa dönüşebileceğini ve terörist gruplar için elverişli zemin yaratabileceğini kaydetti.

Rusya: ABD askerlerinin Suriye'den çekilmesi konusunda hiçbir ilerleme yok... Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, ABD askerlerinin Suriye'den çekilmesi yönünde hiçbir ilerleme görmediklerini belirtti. Zaharova, bugünkü basın toplantısında, ABD'nin Suriye'deki askerlerini geri çekme konusuyla ilgili olarak, "Hiçbir ilerleme görmüyoruz. Çünkü eğer eylemlerinin mantığını anlamış olsaydık bunu görebilirdik. Ancak mantıklarını anlamak bir yana, resmi duruşlarını bile referans alamıyoruz. Çünkü tahliyenin tarihlerini, nicel parametrelerini ve diğer önemli ayrıntılarını veren net bir resmi duruşları yok. Dolayısıyla bu yönde bir ilerleme olduğunu söylemek mümkün değil" ifadelerini kullandı.

Rusya: ABD, stratejik silahların azaltılması müzakerelerini ilerletecek bir fikir ortaya koymadı... Rusya Dışişleri Bakanlığı Silah Kontrol Departmanı Başkanı Vladimir Yermakov, Washington'da yapılan görüşmeler sırasında, ABD heyetinin Stratejik Silahların Azaltılması Anlaşması'nın (START) uzatılması yönünde hiçbir atılımcı fikir öne sürmediğini belirtti.

Putin, yanan denizaltının nükleer güçle çalıştığını açıkladı... Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, 3 gün önce çıkan yangında 14 kişinin öldüğü su altı aracının nükleer güçle çalıştığını açıkladı. Putin'in sorusu üzerine, Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu, araçtaki nükleer reaktörün kontrol altına alındığını söyledi. Kremlin'in yayımladığı görüşme zabitlerine göre, Şoygu denizaltıdaki yangının yakıt hücresinde başlayıp, yayıldığını söyledi. Putin de "Peki ya aracın nükleer reaktörüne ne oldu? Durumu ne?" diye sordu. Şoygu bu soruya, "Araçtaki nükleer reaktör tamamen izole ve insansız haldeydi. Mürettebat reaktörü korumak için tüm önlemleri aldı ve tamamen çalışır durumda" yanıtını verdi.

TÜRKİYE

ÖKK Komutanı yıllar sonra ilk kez konuştu: 'ABD'li askerlere o çuvalı yedirirdik'... Türkiye ile ABD arasında yaşanan 'en büyük kriz' olarak tarihe geçen 'çuval' hadisesinin en önemli isimlerinden biri olan dönemin Özel Kuvvetler Komutan Yardımcısı Tuğgeneral Abdullah Kılıçarslan, 16 yıl sonra ilk kez açıklamada bulundu. Türk askerinin olaydan yakın bir zaman öncesine kadar 'düşman gibi yaklaşan herkese silahlı karşılık verme' emri olduğunu ancak bunun Nisan 2003'te dönemin komuta kademesi tarafından değiştirildiğini anlatan Kılıçarslan, bu nedenle ABD'lilere karşı silah kullanılmadığını anlattı ve "Eğer o gün silah kullanma iznimiz olsaydı ABD'lilere o çuvalı yedirirdik" diye ekledi.

İlker Başbuğ: S-400 sistem olarak baktığımız zaman dünyanın en iyisi... 26. Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ, "S-400 sistemi, Patriot sisteminden çok çok üstündür. S-400 sistem olarak baktığımız zaman dünyanın en iyi sistemi" açıklamasını yaptı. Türkiye'nin F-35'leri almasının mümkün olmadığını belirten Başbuğ, F-35 projesinin birçok sorun barındırdığını ifade etti.

Kalın: S-400'lerin teslimi çok yakın bir zamanda yapılacak ve aktif bir şekilde kullanılacak... Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Cumhurbaşkanlığı Kabine Toplantısının ardından açıklamalarda bulundu. Kalın, S-400'lerle ilgili "Çok yakın bir zamanda teslimi yapılacak ve aktif bir şekilde kullanılacak" ifadelerini kullandı.

ASYA

The Guardian: Çinli sınır görevlileri, Sincan'a gelen turistlerin telefonlarına gizlice takip programı yüklüyor... The Guardian, Çin'e Kırgızistan tarafından giriş yapan turistlerin telefonlarına sınır görevlileri tarafından gizlice takip uygulaması yüklendiğini iddia etti. Gazetenin 'uluslararası partnerleriyle' birlikte ortaya çıkardığını öne sürdüğü bilgilere göre sınır görevlileri, Sincan bölgesine giriş yapanların telefonlarına gizlice takip programı yüklüyor ve bu program yoluyla kişilerin yazışmalarını ve konumlarını gözlemleyebiliyor.

İddiaya göre, turistlerin telefonlarını alan yetkililer prpgramı gizlice yüklüyor, konuyla ilgili konuşan kişilerin ise böyle bir programın yükleneceği konusunda bilgilendirme yapılmadığını söylüyor.

21. YÜZYIL TÜRKİYE ENSTİTÜSÜ